

Vesienhoidon rahoituslähteet

Tiina Käki

Pohjois-Karjalan ELY-keskus

Luonto ja alueidenkäyttö –yksikkö, vesienhoitotiimi

Pohjois-Karjalan ELY-keskus (Y-vastuualue, Luonto ja alueidenkäyttö –yksikkö, vesienhoitotiimi) edistää vesistökuunnostuksia

- koordinoi vesienhoidon suunnittelua ja yhteistyötä Pohjois-Karjalan alueella
- avustaa vesistökuunnostuksia
 - **rahoittajana** kansallisella rahalla (YM ja MMM), avustukset
 - mahdollisuus olla **apuna kunnostusten virittämisessä** (esim. asiantuntija-apu)

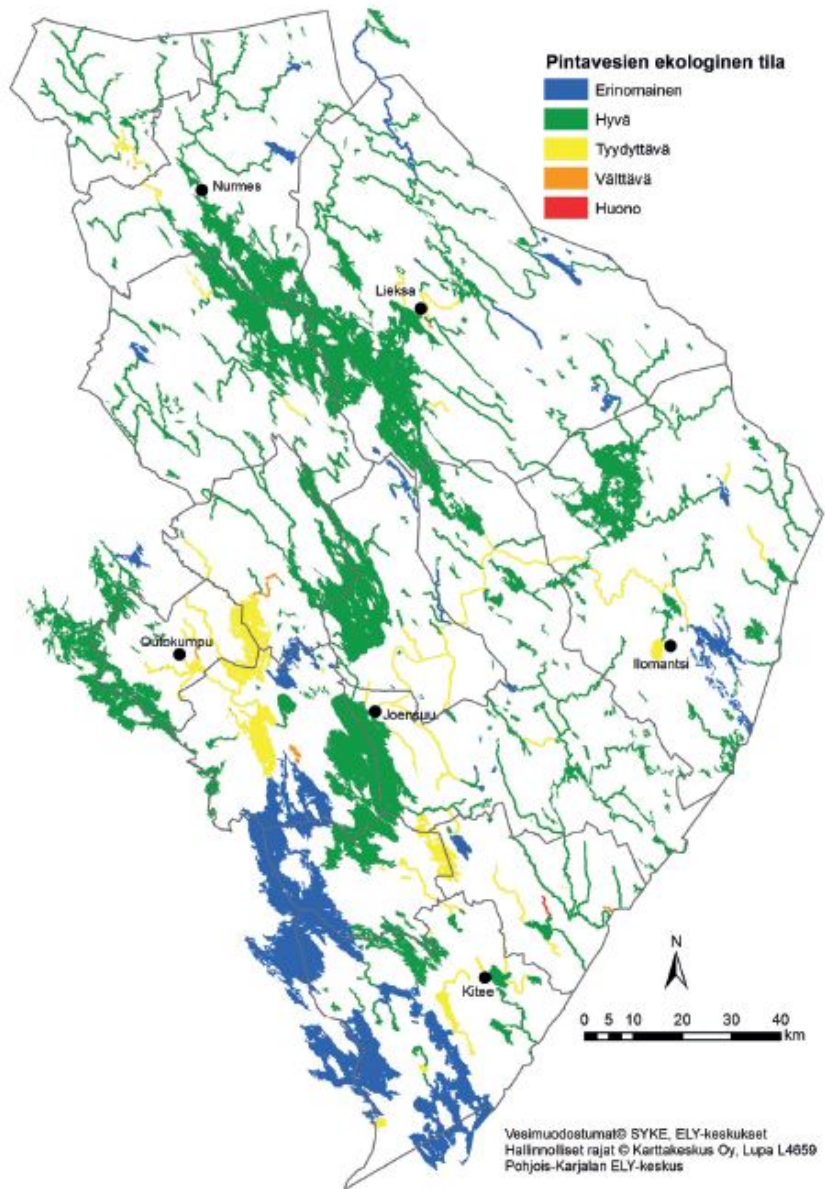
Pohjois-Karjalan vesienhoidon toimenpideohjelma vuosille 2016-2021

- Toimenpideohjelmasta löytyvät vesistöalueet ja vesistöt, jotka ovat hyvää huonommassa tilassa ja joille on esitetty toimenpiteitä vesienhoidon suunnittelussa.
- Suunnitelmaan sisältyvät kaikki yli 0,5 km² järvet ja valuma-alueeltaan yli 100 km² jokivesistöt. Lisäksi on rajattu lukuisia näitä pienempiä vesimuodostumia mukaan tarkasteluun vesiensuojelusyistä taikka kalataloudellisten tai luonnon monimuotoisuuteen liittyvien arvojen perusteella.
- *Toimenpideohjelma on saatavilla internetin kautta.*

Tilatavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavia muutoksia vesistössä on arvioitu:

1. Rehevöitymisenä (kuormituksen vähentämistarpeena)
2. Hydrologis-morfologisen muuttuneisuutena
3. Vesiympäristölle vaarallisten ja haitallisten aineiden kautta.

Pohjois-Karjalan vesienhoidon
toimenpideohjelma vuosille 2016-2021

Kuormituksen vähentämistarpeet osa-alueittain

Taulukko 21. Keskimääräinen fosforikuormitus (P kg/vuosi, 2008–2011, Vemala-kuormitusmalli, tammikuu 2014), eri sektoreiden osuus kokonaiskuormituksesta sekä arvioitu kuormituksen vähennystarve ja kokonaisfosforipitoisuuden tavoitetaso tarkastelluissa hyvää tilaa heikommassa vesistöissä Pielisen reitillä. Lask.+lh = laskeuma ja luonnonhuuhtouma.

Vesimuodostuma	Maa- talous %	Metsä- talous %	Haja- asutus %	Piste- kuorma %	Hule- vedet %	Lask. + lh %	Fosfori- kuorma kg/vuosi	Vähennys- tarve P %	Tavoite P µg/l
Haapajärvi	31	11	<1	<1	<1	57	8 200	5–10	<40
Karhujoki-Valtimojoki- Hovilanjoki	66	4	8	0	<1	22	9500	5–10	<40
Vuokonjärvi	53	6	8	0	<1	32	1 500	10–20	
Vuokonjoki	58	6	8	0	<1	28	2 100	10–20	<35
Vuonisjärvi	48	8	7	0	<1	37	400	10–20	<45
Huutojoki	33	9	11	2	<1	45	600	5–10	
Sorsajärvi	65	4	<1	0	0	31	100	>30	<55
Pohjajärvi	62	5	<1	0	0	33	60	>30	<40

Vesienhoidon toimenpiteet vesistöjen kunnostuksessa, säännöstelyssä ja rakentamisessa hoitokaudella 2016–2021

- **Rehevöityneen järven kunnostus** → suoraan järveen kohdistuvat kunnostustoimenpiteet, joiden tavoitteena on vähentää rehevyyttä ja sisäistä kuormitusta.
- **Joen, puron ja pienten virtavesien elinympäristökunnostus** → mm. syvyys- ja virtausolojen, monipuolistaminen kynnysten, syvänteiden ja kiveämisen avulla, kutusoraikkojen lisääminen, liettymien poistaminen ja kuivilleen jääneiden uoman osien vesittäminen
- **Kalankulkua helpottava toimenpide** → vaellusesteiden poistot, kalatiet, kalahissit tai luonnonmukaiset ohitusuomat
- **Valuma-alueen vedenpidätyskyvyn parantaminen** → vedenpidätyskykyä parantavat toimenpiteet, kuten pohjapadot, laskeutusaltaat ja kosteikot

Vesienhoidon toimenpiteet vesistöjen kunnostuksessa, säännöstelyssä ja rakentamisessa hoitokaudella 2016–2021

- **Säännöstelykäytännön kehittäminen** → säännöstelyyn järven virkistyskäyttöarvon parantaminen, tehokkaampi vesivoiman hyväksikäyttö, tulva- ja kuivuusriskien hallinta, vesistön lähialueen kuivatustilan parantaminen, vesistön ekologian parantaminen tai lyhytaikaissäädöstä aiheutuvien ekologisten ja morfologisten haittojen vähentäminen
- **Muu suoraan vesistöön kohdistuva toimenpide** → esim. suoraan vesistöön kohdistuva kalkitus, erodoituvien rantojen ekologinen kunnostus (erityisesti säännöstellyillä järvillä) ja haitallisten aineiden pilaamien vesimuodostumien kunnostus.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Kalatalouden edistämismäärärahat

Pohjois-Savon ELY-keskus

Etusijalla ovat hankkeet:

- Etusijalla ovat hankkeet, joiden tulokset palvelevat laajasti kalastonhoitomaksun suorittaneita sekä hankkeet, jotka edistävät valtakunnallisen kalatiestrategian, lajikohtaisten hoito-ohjelmien ja strategioiden (ml. kansallinen rapustrategia), asianomaisen ELY-keskuksen vapaa-ajankalastusstrategian tai kalataloushallinnon strategian tavoitteita.
- Tukea harkittaessa otetaan huomioon hankkeen vaikuttavuus, laajuus, innovatiivisuus ja taloudellisuus sekä toiminnan kohderyhmä.
- Avustuksia voivat hakea oikeustoimikelpoiset yhteisöt ja yritykset.

Lajikohtaiset strategiat ja hoito-ohjelmat

- Kansallinen lohi- ja meritaimenstrategia
- Kansallinen rapustrategia
- Järvilohistrategia
- Saimaan järvilohen hoito-ohjelma
- Saimaannieriän toimenpideohjelma
- Suomenlahden meritaimenkantojen suojele- ja käyttösuunnitelma

<http://mmm.fi/kalat/strategiat-ja-ohjelmat/lajikohtaiset-strategiat-ja-ohjelmat>

Valtioneuvoston asetus (714/2015) vesistön ja vesiympäristön käyttöä ja tilaa parantavien hankkeiden avustamisesta

- Avustuksen myöntämisen yleiset edellytykset
- Avustettavat hankkeet
- Hyväksyttävät kustannukset
- Avustuksen osuus avustettavasta hankkeesta
- Vastikkeetta tehtävä työ
- Avustuksen hakeminen
- Avustuspäätös
- Avustuksen maksaminen

Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus voi myöntää avustusta hankkeeseen, jonka tarkoituksena on:

- 1) edistää vesistön ja muiden pintavesien monipuolista ja kestäväää käyttöä;
- 2) edistää vesistön ja muiden pintavesien hyvän tilan saavuttamista ja ylläpitämistä;
- 3) vähentää tulvimisesta, pitkäaikaisesta kuivuudesta tai muista epätavallisista vesioloista aiheutuvaa vaaraa ja niistä aiheutuvia edunmenetyksiä;
- 4) edistää kalan kulkua tai kalakantojen luontaista lisääntymistä tai parantaa mahdollisuuksia kestävään kalastukseen;
- 5) edistää vesiluonnon monimuotoisuutta;

- 6) vähentää vesistöön jääneistä rakenteista tai sinne joutuneista aineksista vesistössä tai sen ranta-alueella aiheutuvaa vaaraa tai niistä aiheutuvia edunmenetyksiä; tai
- 7) täydentää tai parantaa toimenpidettä, joka valtion tuella on aiemmin toteutettu vesistössä tai maalla, tai vähentää tällaisesta toimenpiteestä aiheutuneita edunmenetyksiä. Avustusta myönnetään ensisijaisesti hankkeeseen, joka palvelee useita 1 momentissa mainittuja tarkoituksia.

Avustusta voidaan myöntää kustannuksiin, jotka aiheutuvat:

- 1) yleispiirteisestä suunnittelusta, joka on tarpeen 4 §:ssä tarkoitettujen hankkeiden valitsemiseksi ja alueelliseksi kohdentamiseksi;
- 2) hankkeen toteuttamiseen osallistuvien tahojen järjestäytymisestä vesioikeudelliseksi yhteisöksi tai muuksi oikeushenkilöksi, jolle hanketta varten tarvittavat luvat ja avustus voidaan myöntää;
- 3) hankkeen suunnittelusta ja toteuttamisesta;
- 4) hankkeesta aiheutuvien vahinkojen estämisestä;
- 5) hankkeen toteuttamiseksi vaadittavista luvista perittävistä maksuista;
- 6) hankkeen toteuttamiseen välittömästi liittyvien säädösten ja lupien mukaisten velvoitteiden täyttämisestä;
- 7) hankkeen vaikutusten seurannasta.

Miten edetään yksittäisessä vesistökuunnostuksessa?

- Vaatii paikallisten aktiivisuutta (kyläyhdistys, osakaskunta) → yhteydenotto vesienhoitotiimiin
- Sovitaan tapaaminen, jota ennen kootaan materiaalia vesistöstä.
- Tapaamisessa sovitaan, miten edetään eteenpäin vesistökuunnostuksessa.

Yhteystiedot:

Pohjois-Karjalan ELY-keskus, vesienhoitotiimi → Tiina Käki,
gsm. 0295 026 196, tiina.kaki@ely-keskus.fi

Pohjois-Savon ELY-keskus, kalatalous → Timo Turunen, gsm.
0295 026 112, timo.turunen@ely-keskus.fi